

HC-002-001503

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2017

Management Accounting - I

(Core - 10) (New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001503

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

1 ધી ખુશ્બુ લિ.ના તા. 31 માર્ચના રોજનાં પાકાં સરવૈયાં નીચે મુજબ છે : 20

મૂડી-દેવાં	31-3-15	31-3-16	મિલકત-લેણાં	31-3-15	31-3-16
	રૂ.	રૂ.		રૂ.	રૂ.
ઈક્વિ. શેરમૂડી, (દરેક રૂ. ૧૦નો શેર)	4,00,000	6,00,000	પાઘડી	1,20,000	1,12,000
સામાન્ય અનામત	2,40,000	80,000	મકાન	2,40,000	4,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	40,000	48,000	યંત્રો	1,60,000	3,80,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	-	2,00,000	રોકાણો	60,000	48,000
દેવીહૂંડીઓ	80,000	80,000	સ્ટોક	64,000	1,00,000
લેણદારો	1,00,000	1,24,000	દેવાદારો	1,96,000	84,000
કરવેરા જોગવાઈ	60,000	68,000	રોકડ-બેન્ક	48,000	52,000
			પ્રાથમિક ખર્ચા	32,000	24,000
	9,20,000	12,00,000		9,20,000	12,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 1-4-15ના રોજ સામાન્ય અનામતને મૂડીકૃત કરીને દરેક બે શેરે એક ઈક્વિટી શેર લેખે, બોનસ શેર આપવામાં આવ્યા હતાં.
- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 56,000નો આવકવેરો તથા રૂ. 32,000 વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.
- (3) મકાન પર રૂ. 24,000 અને યંત્રો પર રૂ. 16,000 ઘસારો ગણેલ છે.
- (4) રૂ. 40,000નું યંત્ર નફાથી વેચેલ હતું. જે નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા લીધેલ હતો.
- (5) વર્ષ દરમિયાન ડિબેન્ચર 5% વટાવથી બહાર પાડ્યા હતાં.
- (6) પાઘડી મૂડી અનામત સામે માંડી વાળવામાં આવી છે.
- (7) રૂ. 20,000ની પડતરના રોકાણો 20% નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા અને નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરની માહિતી પરથી તા. 31-3-16ના વર્ષ માટેનું ભંડોળ પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગનું પત્રક તથા કાર્યશીલમૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- 1 નીચે આપેલ સ્વપ્નીલ લિ.ના પાકાં સરવૈયાં પરથી કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર 20 દર્શાવતું પત્રક અને ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક બનાવો :

જવાબદારીઓ	31-3-16	31-3-15	મિલકતો	31-3-16	31-3-15
	રૂ.	રૂ.		રૂ.	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	10,40,000	8,00,000	પાઘડી	76,000	-
અનામત	2,20,000	2,00,000	જમીન-મકાન	5,77,000	5,94,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,44,880	1,58,760	યંત્રો	4,64,800	4,51,800
લેણદારો	1,64,540	1,58,080	સ્ટોક	3,89,480	4,44,160
દેવીહૂંડીઓ	50,580	1,35,120	દેવાદારો	2,90,500	3,40,700
કરવેરા જોગવાઈ	2,00,000	1,60,000	પરચૂરણ		
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	-	2,38,040	ધિરાણ	2,940	9,260
			બેન્ક સિલક	19,280	10,080
	18,20,000	18,50,000		18,20,000	18,50,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા અને વચગાળાનું ડિવિડન્ડ અનુક્રમે રૂ. 1,40,000 અને રૂ. 1,56,000 હતાં.
- (2) અન્ય કંપનીની મિલકતો રૂ. 2,40,000માં ખરીદવામાં આવી હતી. આવી મિલકતોમાં સ્ટોક રૂ. 86,560, યંત્રો રૂ. 73,440 અને બાકી પાઘડીની રકમનો સમાવેશ થાય છે. ખરીદ કિંમત રૂ. 2,40,000ના ઈક્વિટી શેર પૂરેપૂરા ભરપાઈ આપી ચૂકવવામાં આવી હતી.
- (3) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 22,600ના યંત્રોની ખરીદી કરેલ છે.

2 કરન લિ.નું તા. 31-3-2016ના રોજનું સંક્ષિપ્ત પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે : 20

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શેરમૂડી, દરેક		જમીન-મકાન	12,50,000
રૂ. ૧૦નો તેવા શેર	7,50,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	6,25,000
10%ની પ્રેફ. શેરમૂડી	7,50,000	ફર્નિચર	1,87,500
સામાન્ય અનામત	2,50,000	સ્ટોક	75,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,25,000	દેવાદારો	1,00,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	4,12,500	લેણીહૂંડી	37,500
લેણદારો	62,500	રોકડ-બેન્ક	87,500
દેવીહૂંડી	37,500	પ્રાથમિક ખર્ચા	37,500
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા	12,500		
	24,00,000		24,00,000

વધારાની માહિતી :

રૂ.

(1) કુલ વેચાણ	11,25,000
– વેચેલ માલની પડતર	5,62,500
કાયો નફો	<u>5,62,500</u>
– વહીવટી, વેચાણ અને નાણાકીય ખર્ચ	1,87,500
કરવેરા પહેલાંનો નફો	<u>3,75,000</u>
– કરવેરા 50%	1,87,500
ચોખ્ખો નફો	<u><u>1,87,500</u></u>
(2) શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. 1,12,500	

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો :

- (1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (2) ચાલુ ગુણોત્તર
- (3) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (4) સંચાલન ગુણોત્તર
- (5) સ્ટોક ગુણોત્તર
- (6) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસો ગણવાના છે.)
- (7) માલિકી ગુણોત્તર
- (8) રોકેલી મૂડી પર વળતર દર
- (9) ઈક્વિટી શેરમૂડી પર વળતર દર
- (10) લેણદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસો ગણવા)

અથવા

2 કથન લિ.ના તા. 31-3-2016ના રોજના પાકાં સરવૈયાં અને વધારાની માહિતી 20

પરથી નીચેના ગુણોત્તર શોધો :

- (1) સ્ટોક ઉથલા દર
- (2) માલિકી ગુણોત્તર
- (3) રોકાયેલ મૂડી પર વળતર દર
- (4) લેણદાર ગુણોત્તર
- (5) ઈકિવટી મૂડી પર વળતર દર

કથન લિ.નું તા. 31-3-2016ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈકિવટી શેરમૂડી	9,00,000	કાયમી મિલકતો	11,25,000
નફા-નુક્સાન ખાતું	2,55,000	સ્ટોક	2,62,500
8%ના ડિબેન્ચર્સ	3,75,000	દેવાદારો	3,00,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	4,50,000	લેણીહૂંડી	75,000
લેણદારો	1,50,000	રોકડ-બેન્ક	3,67,500
	21,30,000		21,30,000

વધારાની માહિતી :

- (1) રોકડ વેચાણ કુલ વેચાણના 20% છે.

- (2) તા. 1-4-15ના રોજ સ્ટોક રૂ. 1,87,500 છે.
- (3) દેવાદાર ગુણોત્તર 90 દિવસ છે. (વર્ષના 360 દિવસ ગણવા)
- (4) કાચા નફાનો ગુણોત્તર 40% છે.
- (5) વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાનો ચોખ્ખો નફો રૂ. 3,75,000 છે.
- (6) કરવેરાનો દર 50% છે.

3 આકાશ લિ.ના ચોપડેથી નીચેની માહિતી મળે છે :

15

દિવસ	વેચાણ રૂ.	નફો રૂ.
સોમવાર તથા મંગળવાર	5,00,000	1,05,000

મંગળવારનું વેચાણ અને નફો અનુક્રમે રૂ. 75,000 અને રૂ. 45,000

સોમવાર કરતા વધુ છે.

ગણતરી કરો :

- (1) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ.
- (2) બુધવારના દિવસે વેચાણ રૂ. 1,50,000 થાય તો તે દિવસે નફો કે નુકસાન કેટલો હશે ?
- (3) રૂ. 52,500 નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણ.

અથવા

3 આરવ લિ.ને જાન્યુઆરી માસમાં કરેલ વેચાણના 25% ખોટ થાય છે. 15

ફેબ્રુઆરી માસનું વેચાણ બે ગણું થયું અને નફો 25% પ્રાપ્ત થયો.

કંપનીએ માર્ચ માસમાં જાન્યુઆરી કરતા ત્રણ ગણું વેચાણ કર્યું અને

રૂ. 75,000 નફો મેળવ્યો :

શોધો :

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચા
- (3) સમતૂટ બિંદુ
- (4) રૂ. 2,40,000ના વેચાણે નફો
- (5) રૂ. 2,40,000 નફો મેળવવા માટે જરૂરી વેચાણ.

4 જીલ કંપનીના ડિરેક્ટરો આગામી વર્ષ માટે બજેટ બનાવવાનો ઈરાદો 15

રાખે છે. તમારે દરેક વસ્તુની પડતર દર્શાવતું પત્રક બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ

સમક્ષ રજૂ કરવાનું છે તથા નીચે જણાવેલ મિશ્રણમાંથી કયું મિશ્રણ

અપનાવવું તે નક્કી કરવાનું છે :

- (1) 'અ'ના 9000 એકમ અને 'બ'ના 6000 એકમ
- (2) માત્ર 'અ'ના 18000 એકમ
- (3) માત્ર 'બ'ના 12000 એકમ
- (4) 'અ'ના 12000 એકમ અને 'બ'ના 4000 એકમ

તમને વધારામાં નીચેની માહિતી આપવામાં આવે છે :

વિગત	વસ્તુ 'અ'	વસ્તુ 'બ'
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (એકમદીઠ)	રૂ. 40	રૂ. 50
પ્રત્યક્ષ મજૂરી : કલાકદીઠ રૂ. 1 લેખે	20 કલાક	30 કલાક
ચલિત ખર્ચા : (મજૂરીના ટકા)	100%	100%
વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	રૂ. 120	રૂ. 200
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા રૂ. 4,00,000.		

અથવા

- 4 તફાવત પડતરનો અર્થ અને તેનાં લક્ષણો જણાવી. તફાવત પડતર અને સીમાન્ત પડતર વચ્ચેનો તફાવત આપો. 15

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figure to the right side indicate marks.
 (2) Show necessary calculation as a part of answer.

1 Following are the balance sheets of the Khushbu Ltd. **20**
 as on 31st March :

<i>Liabilities</i>	<i>31-3-15</i>	<i>31-3-16</i>	<i>Assets</i>	<i>31-3-15</i>	<i>31-3-16</i>
	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>		<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
Equity share capital (each share of Rs. 10)	4,00,000	6,00,000	Goodwill	1,20,000	1,12,000
General Reserves	2,40,000	80,000	Building	2,40,000	4,00,000
P and L Account	40,000	48,000	Machinery	1,60,000	3,80,000
10% Debentures	-	2,00,000	Investment	60,000	48,000
Bills Payable	80,000	80,000	Stock	64,000	1,00,000
Creditors	1,00,000	1,24,000	Debtors	1,96,000	84,000
Provision for Tax	60,000	68,000	Cash & Bank	48,000	52,000
			Preliminary Exp.	32,000	24,000
	9,20,000	12,00,000		9,20,000	12,00,000

Additional Information :

- (1) On 1-4-15 company has given bonus share from General Reserve. One bonus share is given against two equity shares.
- (2) Taxation paid during the year was Rs. 56,000 and interim dividend of Rs. 32,000 was also paid.

- (3) Depreciation charged on building is Rs. 24,000 and on machinery is Rs. 16,000.
- (4) A machine having book value of Rs. 40,000 was sold with profit. This profit was credited to Capital Reserve Account.
- (5) During the year debentures were issued at 5% discount.
- (6) Goodwill was written off against capital reserve.
- (7) Investments of Rs. 20,000 were sold at 20% profit and profit was credited to Profit and Loss Account.

From the above information, prepare a statement of source and application of funds and a statement showing changes in working capital.

OR

- 1 From the following Balance sheets of a Swapnil Ltd. **20**
 prepare : A statement showing changes in the working capital
 and A statement of source and application of funds :

<i>Liabilities</i>	<i>31-3-16</i>	<i>31-3-15</i>	<i>Assets</i>	<i>31-3-16</i>	<i>31-3-15</i>
	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>		<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
Equity share capital	10,40,000	8,00,000	Goodwill	76,000	-
Reserve	2,20,000	2,00,000	Land-		
P&L Account	1,44,880	1,58,760	Building	5,77,000	5,94,000
Creditors	1,64,540	1,58,080	Plant	4,64,800	4,51,800
Bills Payable	50,580	1,35,120	Stock	3,89,480	4,44,160
Bank overdraft	-	2,38,040	Debtors	2,90,500	3,40,700
Provision for Taxation	2,00,000	1,60,000	Sundry Advances	2,940	9,260
	2,00,000	1,60,000	Cash at Bank	19,280	10,080
	18,20,000	18,50,000		18,20,000	18,50,000

Additional Information :

- (1) During the year taxes and interim dividend paid were Rs. 1,40,000 and Rs. 1,56,000 respectively.
- (2) The assets of another company were purchased for Rs. 2,40,000 payable in fully paid equity shares of the company. The assets consisted of stock Rs. 86,560, Plant Rs. 73,440 and remaining amount was for Goodwill.
- (3) During the year the purchase price is Rs. 22,600 for a plant.

2 The following is the summarized balance sheet of **20**
Karan Ltd. as on 31-3-2016 :

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
Equity share capital		Land-Building	12,50,000
Rs. 10 each share	7,50,000	Plant-Machineries	6,25,000
10% preference share	7,50,000	Furniture	1,87,500
General Reserve	2,50,000	Stock	75,000
Profit and Loss A/c	1,25,000	Debtors	1,00,000
10% Debentures	4,12,500	Bills Receivable	37,500
Creditors	62,500	Cash-Bank	87,500
Bill Payable	37,500	Preliminary	
Outstanding exp.	12,500	expenses	37,500
	24,00,000		24,00,000

Additional Information :

	Rs.
(1) Total sales	11,25,000
– Cost of goods sold	5,62,500
	<hr/>
Gross Profit	5,62,500
– Administrative, selling and	
Financial Exp.	1,87,500
	<hr/>
Profit Before Tax	3,75,000
– Taxes 50%	1,87,500
	<hr/>
Net Profit	1,87,500
	<hr/> <hr/>
(2) Opening stock was Rs. 1,12,500	

Calculate the following according Ratio from the above information :

- (1) Gross Profit Ratio
- (2) Current Ratio
- (3) Liquid Ratio
- (4) Operating Ratio
- (5) Stock Turnover Ratio
- (6) Debtors Ratio (360 days to be taken for the year)
- (7) Proprietary Ratio
- (8) Rate of return on capital employed
- (9) Rate of return on equity share capital
- (10) Creditor's ratio (360 days to be taken for the year).

OR

2 Find out the following ratio from the balance sheet of **20**
 “Kathan” Ltd. as on 31-3-2016 and additional details given
 to you :

- (1) Stock turn over ratio
- (2) Ownership ratio
- (3) Rate of return on capital employed
- (4) Creditors ratio
- (5) Rate of return on equity ratio.

Balance sheet of Kathan Ltd. on 31-3-2016

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
Equity share capital	9,00,000	Fix assets	11,25,000
P & L Account	2,55,000	Stock	2,62,500
8% Debentures	3,75,000	Debtors	3,00,000
Bank Overdraft	4,50,000	Bills receivable	75,000
Creditors	1,50,000	Cash and Bank	3,67,500
	21,30,000		21,30,000

Additional Information :

- (1) Cash sale is 20% of total sales.
- (2) Stock on 1-4-15 is Rs. 1,87,500.
- (3) Debtors ratio is 90 days (consider 360 days of the year)
- (4) Gross Profit is 40% of sales.
- (5) Net profit (before interest and tax) is Rs. 3,75,000
- (6) Rate of taxation is 50%

3 Following are the particulars of the Akash Ltd. : 15

<i>Day</i>	<i>Sales (Rs.)</i>	<i>Profit (Rs.)</i>
Monday and Tuesday	5,00,000	1,05,000

Sales and profit of Tuesday are Rs. 75,000 and Rs. 45,000 more than those of Monday respectively.

Calculate :

- (1) Break Even point
- (2) If sales on Wednesday is Rs. 1,50,000, the amount of Profit and Loss
- (3) Find out sales to earn profit Rs. 52,500.

OR

3 Aarav Ltd. suffers loss at 25% of sales in month of January. In February sale is doubled than that of January and earned profit at 25% of sale. In March, sale is twice that of January and earns profit of 75,000. From above details. Find out : 15

- (1) Profit Volume Ratio
- (2) Fixed expenses
- (3) Break even point
- (4) Profit, when selling is Rs. 2,40,000.
- (5) Find out sales to earn profit Rs. 2,40,000.

- 4 The directors of JIL Ltd. are considering the sales budget 15
for the next budget period. You are required to present to
the board a statement showing the marginal cost of each
product and recommend which of the following sales mixes
should be adopted :

- (1) 9000 units of 'A' and 6000 units of 'B'.
- (2) 18000 units of 'A' only
- (3) 12000 units of 'B' only
- (4) 12000 units of 'A' and 4000 units of 'B'.

You have provided the following additional information :

<i>Particulars</i>	<i>Product 'A'</i>	<i>Product 'B'</i>
Direct materials (per unit)	Rs. 40	Rs. 50
Direct wages at Rs. 1.00 per hour	20 hours	30 hours
Variable cost : Percentage of wages	100%	100%
Selling price (per unit)	Rs. 120	Rs. 200
Fixed overheads exp. Rs. 4,00,000		

OR

- 4 Explain the meaning and characteristics of differential 15
costing. State the difference between marginal cost and
differential cost.